

GLOSAR DE TERMENI

activarea culturală și comunitară în spații alternative	prioritate care vizează proiecte ce propun soluții la probleme culturale și sociale locale, care valorizează memoria colectivă și redefinesc identitatea locului și identifică noi tipuri de spații pentru derularea activităților.
acțiune culturală	prezentarea publică a rezultatului unei activități având caracter irepetabil în timp, în urma căreia rezultă un bun cultural de tip eveniment.
adresarea către publicul tânăr	prioritate care vizează proiectele destinate, ținând, publicului tânăr (14-35 de ani).
adresarea către zonele cu acces limitat la cultură	prioritate care vizează proiectele destinate publicului din zone urbane sau rurale, cu infrastructură culturală precară (absența unor instituții precum teatrul, cinematograful, muzeul/casa memorială, bibliotecă, așezăminte culturale etc.), cu alocări bugetare pentru cultură mici, cu un consumul cultural redus și cu un sector cultural non-profit slab dezvoltat.
arie (tematică)	definește domeniul și/sau demersul cultural în cadrul căruia trebuie să se înscrie propunerile de proiect pentru a fi eligibile.
artă digitală și noile media	arie tematică în care se pot înscrie proiecte ce abordează mediile digitale pe suport <i>offline</i> și <i>online</i> , ce au ca finalitate o manifestare vizuală și/sau editorială. Proiectele pot propune platforme de informare și/sau comunicare, realitate imersivă, augmentată, interactivitate, comunități virtuale, web 2.0 etc.
arte vizuale	arie tematică în care se pot înscrie proiecte ce abordează medii variate, ce au ca finalitate o manifestare vizuală (ex. pictură, sculptură, grafică, fotografie, video art, animație, instalații, ceramică, sticlă, metal, arte textile, tehnici mixte, experiment vizual, performance, proiecte curatoriale ce au ca finalitate realizarea unei expoziții și care pot viza inclusiv domeniile de arhitectură și design). N:B. – nu pot fi înscrise proiecte ce propun documentarea, producția și/sau realizarea de film (documentar, ficțiune)
bugetul proiectului	definește previziunea financiară ce însumează pe de o parte costurile eligibile ale programului / proiectului / acțiunii culturale – bugetul de cheltuieli, și pe de alta, sursele estimate de finanțare – bugetul de venituri. La un proiect bine gestionat bugetul de cheltuieli nu depășește bugetul de venituri. În cazul specific al AFCN bugetul ofertei culturale trebuie să includă și să evidențieze finanțarea solicitată de la AFCN, cofinanțarea asigurată de beneficiar și/sau cea din alte surse.
bun cultural	materializarea unei acțiuni, a unui proiect sau program cultural, prin care se urmărește, în funcție de adresabilitate, satisfacerea interesului cultural la nivel local, județean, euroregional, național sau de reprezentare internațională.

capacitatea de a genera dezvoltare culturală durabilă și consolidarea ecosistemului cultural local	prioritate care vizează proiecte ce propun satisfacerea nevoilor culturale ale prezentului prin demersuri relevante pe termen lung, și prin implicarea prioritară a actorilor culturali locali.
cerere de finanțare	structurarea unei oferte culturale, conform unui formular predefinit, care se înscrie de către solicitanți într-o bază de date, prin intermediul unei aplicații online, în vederea obținerii unei finanțări nerambursabile.
cheltuieli eligibile	tipul de cheltuieli care respectă legislația în vigoare referitoare la utilizarea fondurilor publice, care reflectă costuri necesare și rezonabile, sunt oportune și justificate, sunt efectuate pe perioada de desfășurare a proiectului, sunt legate în mod direct de obiectul contractului de finanțare și trebuie să fie prevăzute în formularul de buget, sunt înregistrate în contabilitate, identificabile și verificabile, sunt susținute de acte și documente justificative originale corespunzătoare. Cheltuielile eligibile pentru finanțările AFCN sunt detaliate în ghidul solicitantului.
cofinanțare	reflectă partea din bugetul proiectului care provine din alte surse decât AFCN și care se reflectă în bani. Cofinanțarea poate să provină din resursele solicitantului, din contribuția partenerilor, din sponsorizări, donații sau finanțări obținute din alte surse. Pentru a fi eligibilă administrativ, o ofertă culturală trebuie să garanteze o cofinanțare de minimum 10% pentru proiectele culturale și de 25% pentru programele multianuale. La decontare se acceptă în calitate de cofinanțare documente de plată emise de către solicitant sau de către partenerii proiectului pentru bunuri și/sau servicii achiziționate conform legilor în vigoare, până la acoperirea procentului menționat în cererea de finanțare, dar nu mai puțin de procentul de eligibilitate.
cofinanțare – alte surse	reflectă partea din bugetul de venituri care provine din contribuția partenerilor, din sponsorizări, din donații sau de la alți finanțatori.
cofinanțare – contribuție proprie	reflectă partea din bugetul proiectului care provine din resursele financiare ale solicitantului. În cazul finanțărilor atrase pentru realizarea proiectului, care se derulează prin contul solicitantului, acestea se vor evidenția în buget ca „alte surse”.
consolidarea sectorului cultural	prioritate ce vizează proiecte care, prin activitățile propuse și/sau grupul-țintă ales, pot conduce la creșterea capacității organizaționale și dezvoltarea de competențe specifice (altele decât cele strict artistice: networking, marketing și promovare, organizarea producției etc.) în sectorul cultural vizat.

dezvoltarea de abordări bazate pe colaborare si/sau coproducție	<p>prioritate ce vizează proiecte care sunt rezultatul unor formule concrete de producție artistică prin co-participarea unor entități de tip ONG, instituții de artă, <i>artist-run spaces</i>, companii de teatru, grupuri muzicale etc. cu scopul de a se crea structuri durabile de lucru și rețele de sprijin reciproc.</p>
dezvoltarea de abordări curatoriale și / sau de proiecte editoriale originale	<p>prioritate ce vizează proiecte care propun analiza / evaluarea / explorarea conceptuală a unui domeniu de creație vizuală și/sau literară, structurată și coordonată curatorial și / sau editorial, cu accent pe generarea și difuzarea de conținut nou, nepublicat/ne-expus (text, grafică, foto, video, animație etc.) și nu promovarea sau distribuirea altor surse online.</p>
dezvoltarea de abordări interdisciplinare	<p>prioritate ce vizează proiecte care se situează la intersecția dintre diversele domenii ale artei (ex. arte vizuale, muzică, literatură, patrimoniu imaterial) și/sau care activează interacțiunea dintre arte, științe și/sau alte domenii de activitate socială (ex. teatru, sociologie, fizică, istorie, ceramică, arhitectură etc.).</p> <p>Pentru aria Proiecte cu caracter repetitiv, vezi și „Dezvoltarea de abordări bazate pe colaborare si/sau coproducție”.</p>
dezvoltarea și diversificarea publicului	<p>prioritate ce vizează proiecte care prin grupul țintă ales, locul de desfășurare, tipul de demers propus, strategia de comunicare și promovare, creează oportunitatea pentru noi categorii de public de a avea o experiență culturală</p> <p>Pentru aria Patrimoniu cultural material vezi și „Sprijinirea demersurilor educative”</p> <p>Pentru aria Patrimoniu cultural imaterial vezi și „Sprijinirea adaptării demersurilor artistice/activităților la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv in mediul digital”</p> <p>Pentru programe culturale multianuale vezi și „Zone cu acces limitat la cultură”</p>
educație prin cultură	<p>arie tematică destinată proiectelor care au în vedere utilizarea culturii și creativității, în cadru formal sau alternativ, ca mijloace de educație pentru diverse categorii de vârstă.</p>
facilitarea dialogului între generații	<p>prioritate ce vizează proiecte care încurajează schimbul direct de experiențe trăite, istorie orală, tradiții, obiceiuri, povești, mituri etc., actualizate și recontextualizate, prin implicarea de participanți din generații diferite.</p>
finanțare nerambursabilă	<p>alocare de fonduri pentru acoperirea parțială (maximum 90%) a cheltuielilor necesare producerii și/sau promovării de bunuri culturale.</p> <p>Nu sunt eligibile pentru finanțarea nerambursabilă din Fondul Cultural Național proiectele care sunt co-finanțate din alte fonduri publice care aplică scheme de minimis.</p>
fonduri publice	<p>alocări financiare din bugetul de stat a căror utilizare se supune legislației naționale specifice, la zi. Accesul la fondurile publice destinate programelor / proiectelor / acțiunilor culturale este reglementat suplimentar de o legislație specifică.</p>

identificarea de soluții actuale pentru documentarea și arhivarea patrimoniului imaterial;	prioritate care vizează proiectele ce își propun să pună în valoare elemente ale patrimoniului imaterial, prin utilizarea noilor tehnologii,
identificarea de soluții inovatoare pentru promovarea patrimoniului în context local și / sau european	prioritate care vizează proiectele ce își propun să pună în valoare și să aducă în actualitate elemente ale patrimoniului cultural (mobil și imobil) prin demersuri artistice, vizuale sau performative, prin utilizarea noilor tehnologii, prin activarea mitologiilor locale și a memoriei colective, prin implicarea participativă, prin strategii de comunicare țintite către public etc.
implicare editorială	direcție prioritară care se referă la realizarea de proiecte editoriale pe baze participative, oferind celor care iau parte ocazia să se exprime în scris și să îndeplinească diferite roluri în procesul de realizare a unei publicații (structură tematică, selecția autorilor/textelor, redactarea materialelor, corectarea, punerea în pagină, publicarea ș.a.m.d.)
intervenție culturală	arie tematică destinată proiectelor care au în vedere demersul creativ, derulat de către un artist / mediator cultural sau de către un colectiv, care implică explorarea unui context cultural problematic, prin activare participativă, apropierea spațiului public, inițiative de regenerare urbană, animație stradală, artă comunitară ș.a.
medierea întâlnirilor cu creatorii și / sau susținerea dialogului cu literatura minorităților	prioritate care vizează proiecte ce propun crearea unui context pentru întâlnirea publicului cu autorii și/sau prilejuiesc cunoașterea unor texte din literatura minorităților etnice/lingvistice.
medierea dialogului cu traducătorii și / sau susținerea dialogului cu literatura mondială	prioritate care vizează implicarea publicului în schimbul de idei între autorii și traducătorii români și străini asupra aspectelor complexe, de natură culturală, socială, politică, filosofică pe care le presupune traducerea.
obiectivul general al unui proiect	definește orientarea globală a proiectului, la a cărei realizare acesta trebuie să contribuie.
obiectivele (specifice ale) unui proiect	<p>enuțuri care definesc finalitatea țintită prin realizarea proiectului și care ar trebui să se transforme în rezultate. Obiectivele unui proiect trebuie să fie definite astfel încât să fie în acord cu cerințele finanțatorului și, dacă este cazul, să poată fi îmbunătățite pe parcursul derulării proiectului. Obiectivele trebuie să fie definite „SMART”:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Specifice (să țintească o arie clară pentru dezvoltare), ● Măsurabile (cuantificate sau însoțite de un indicator de evaluare), ● Accesibile (posibil de atins cu capacitatea și resursele disponibile), ● Relevante (raportate la misiunea și scopul proiectului) ● Definite Temporal (a căror îndeplinire urmărește un calendar).
ofertă culturală	propunerea de producere sau exploatare a unui bun cultural, elaborată de solicitant sub forma unui program, proiect sau acțiune culturală.

participant la programul/proiectul/acțiunea culturală	orice persoană care desfășoară o activitate în cadrul sau în beneficiul programului/proiectului/acțiunii culturale, cu titlu oneros sau gratuit, indiferent de statutul său, care poate fi, dar fără a se limita la acestea: salariat, colaborator persoană fizică sau colaborator persoană fizică autorizată, delegat/detașat/salariat/angajat al altei entități decât cea care organizează programul/proiectul/acțiunea culturală.
patrimoniul cultural imaterial	arie tematică destinată proiectelor ce vizează practicile, reprezentările, expresiile, cunoștințele, abilitățile transmise din generație în generație, recreate în permanență în interiorul grupului și/sau al comunităților, cu respectarea formelor și tehnicilor tradiționale, în interacțiune cu natura și istoria lor, conferindu-le acestora un sentiment de identitate și continuitate (cuprinde dar nu se reduce la: tradiții și cultura orală, muzică și dansuri populare, practici sociale, ritualuri și evenimente festive, cunoștințe și practici referitoare la natură și la univers, tehnici legate de meșteșuguri tradiționale etc.);
perioada de desfășurare a proiectului	intervalul de timp înscris în contractul de finanțare ce are ca început data emiterii contractului și poate dura, cel târziu, până la data de 15 noiembrie a anului în curs, pentru proiectele anuale, sau a anului următor pentru programele multianuale;
prioritate	exprimă decizia strategică a Consiliului AFCN de a susține un anumit domeniu sau demers creativ în cadrul unei sesiuni de finanțare. Prioritățile pot fi redefinite la fiecare sesiune de finanțare lansată de AFCN. În măsura în care o ofertă culturală răspunde priorităților aceasta poate fi punctată în procesul de evaluare, la criteriul II.1. (relevanța proiectului în raport cu prioritățile AFCN). Pentru fiecare arie tematică se stabilesc cinci priorități dintre care solicitantul poate alege maximum trei. Fiecare prioritate este punctată cu maximum 5 puncte (punctajul maxim total este de 15 puncte). Atingerea mai multor priorități nu va crește punctajul acordat peste 15 puncte. Evaluatorii vor aprecia doar trei priorități, atinse cumulativ în proiecte, în ordinea menționării acestora. Proiectele care nu adresează niciuna dintre priorități sunt eligibile, dar nu pot fi punctate la criteriul de relevanță menționat (primesc punctaj zero).
proiect cultural	suma activităților specifice unor anumite domenii culturale/artistice sau, după caz, ansamblul de acțiuni culturale structurate organic, realizat într-o perioadă de timp determinată, care nu depășește, de regulă, durata unui exercițiu financiar în urma căruia rezultă un bun cultural.
proiecte cu caracter repetitiv	arie tematică destinată exclusiv proiectelor cu caracter repetitiv, începând cu ediția a II-a , cum sunt festivalurile, galele, concursurile artistice, celebrările, proiectele tematice și colective, bienalele, scoli de vară, ateliere, simpozioane, și orice proiect a cărui denumire se păstrează și la care se adaugă „ediția”, se schimbă anul și/sau evidențiază numeric organizarea repetitivă. N.B. proiectele cu caracter repetitiv nu sunt eligibile decât la această arie. Înscrierea la orice altă arie atrage eliminarea administrativă.
promovare și difuzare	proiecte care vizează prezentarea unui produs cultural, în spațiul/contextul cultural pentru care a fost creat și/sau în alte spații, valorizarea în cadrul unui eveniment (expoziție, spectacol, festival etc.), în scopul adresării către un public cât mai numeros și divers .

promovarea artei în spații alternative	prioritate ce vizează acele proiecte care sunt prezentate publicului în alte spații decât cele consacrate, respectiv spații noi, încă neintrate în circuitul consumatorilor de produse culturale, sau spații cu altă destinație inițială decât prezentarea de evenimente culturale.
promovarea artiștilor și/sau a produselor culturale din România	prioritate ce vizează ponderea acordată în cadrul proiectelor cu caracter repetitiv artiștilor/proiectelor/produselor culturale din România în raport cu participarea internațională (vizibilitate, alocare bugetară, relevanță etc.).
promovarea culturii scrise	arie tematică destinată proiectelor care au în vedere stimularea apetitului pentru lectură, pentru explorarea și înțelegerea textului scris, precum și a interesului pentru carte ca obiect.
promovarea dezvoltării sustenabile	prioritate ce vizează proiecte care abordează aspecte legate de mediu și de criza resurselor naturale și care problematizează nevoia echilibrului de lungă durată dintre elementele culturale, sociale, economice și ecologice.
promovarea educației continue	prioritate ce vizează proiecte care dezvoltă procese de învățare formală sau informală dedicate adulților, cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele, abilitățile și competențele acestora în varii domenii.
promovarea elementelor înscrise de România în lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al UNESCO, ca expresie vie a comunităților locale	prioritate ce vizează proiecte culturale de informare și documentare menite să surprindă dinamica acestora elemente la nivelul publicului larg, identificarea funcțiilor lor sociale și culturale actuale, legătura cu identitatea culturală a comunităților reprezentative, pentru a asigura sustenabilitatea acestor elemente la nivelul comunităților care le creează și le susțin, pentru a sprijini dialogul intergenerațional și atenuarea statutului lor vulnerabil în societatea contemporană. https://patrimoniu.ro/patrimoniu-imaterial/inventarul-elementelor-vii-de-patrimoniu-cultural-imaterial
promovarea gândirii critice	prioritate ce vizează proiecte care își propun să pună în valoare și să promoveze permanenta analiză sau evaluare a informației vehiculate în mediile online, procesul de reflecție asupra oricărui tip de informație examinând sursele, contextul, conținutul etc.
promovarea incluziunii, a diversității și a toleranței	prioritate ce vizează proiecte care abordează teme legate de comunicarea inter-etnică, inter-generațională, inter-religioasă etc., și/sau care caută în mod activ să aducă în atenția publicului probleme legate de conviețuirea într-un spațiu multicultural și/sau care militează împotriva discriminării de orice fel și/sau care vizează grupuri sociale vulnerabile.
promovarea lecturii și/sau facilitarea accesului la cultura scrisă în zonele cu acces limitat la cultură	prioritate ce urmărește susținerea proiectelor care, prin intermediul activităților propuse, trezesc apetitul pentru lectură, pentru descoperirea autorilor și a universului lor imaginar, la publicul din zonele defavorizate cultural și care aduc mai aproape de cititori, cartea. Vezi și „ Zone cu acces limitat la cultură ”
promovarea peisajului cultural prin abordări interdisciplinare	prioritate ce vizează proiecte care își propun să contribuie la promovarea interacțiunii creative dintre om și mediul natural, menite să contribuie la dezvoltarea peisajului cultural prin propuneri care se situează la intersecția dintre diversele domenii ale artei, științei și/sau alte domenii de activitate socială. Conform definiției UNESCO peisajul cultural este reprezentat prin

	<p>arhitectură, practici de locuire, culturale, economice, sociale care au modelat armonios un anumit context natural.</p> <p>http://whc.unesco.org/en/culturallandscape/</p>
promovarea valorilor europene	<p>prioritate ce vizează proiecte care își propun să pună în valoare și să promoveze un set de valori la care România a aderat în 2007 și care stă la baza UE: respectul pentru demnitatea umană, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept și respectarea drepturilor omului. Valorile UE sunt comune tuturor statelor membre, într-o societate în care au întâietate toleranța, justiția, solidaritatea și combaterea discriminării.</p> <p>https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_ro</p> <p>Vezi și „Promovarea gândirii critice”.</p>
scopul proiectului	<p>finalitatea urmărită de un proiect care dă o măsură a rezultatului ideal al proiectului.</p>
solicitant eligibil	<p>este persoana persoană fizică autorizată, persoana juridică de drept public sau privat, română sau străină, înființată în condițiile legii române sau străine, după caz, care a depus o ofertă culturală în vederea finanțării nerambursabile de la A.F.C.N. Pentru a fi eligibil solicitantul trebuie să facă dovada că nu are datorii la bugetul de stat sau la bugetul local, și trebuie să fi derulat și decontat finanțări nerambursabile anterioare primite de la AFCN conform obligațiilor asumate prin contract.</p>
sprijinirea adaptării demersurilor artistice/activităților la platforme diverse de prezentare și difuzare, inclusiv în mediul digital	<p>prioritate care vizează sprijinirea eforturilor de adaptare a evenimentelor culturale la prezentarea și difuzarea prin intermediul altor platforme decât cele abordate în mod curent (galerii, muzee, teatre, săli de spectacol etc.) și încurajarea producerii și difuzării activităților/evenimentelor artistice în mediul digital online și offline (prin intermediul aplicațiilor, mediilor sociale, prezentărilor live, a platformelor web etc.)</p> <p>Pentru aria Patrimoniu cultural material, vezi și „Susținerea proiectelor de digitalizare și de valorizare a arhivelor”.</p>
susținerea cercetării artistice	<p>prioritate care vizează procesul de reflecție a creatorului asupra artei sale în context contemporan, schimburile de experiență între artiști, și lucrul împreună ca experiență generatoare de noi proiecte cu particularitățile fiecărui domeniu de creație (teatru, muzică, dans, arte vizuale, literatură etc.).</p>
susținerea colaborărilor transdisciplinare, cu organisme și entități din afara scenei artistice	<p>prioritate care vizează proiecte de producție și organizare de evenimente situate în mod programatic la intersecția dintre diverse discipline și teme, realizate cu mijloace și instrumente variate. Se încurajează colaborarea cu parteneri a căror activitate principală nu este artistică (de exemplu, din domeniul IT, electronică, noi medii, robotică, fizică etc.)</p>
susținerea educației și a bunelor practici pentru protejarea patrimoniului	<p>prioritate ce vizează proiecte care își propun să transmită informații esențiale despre obiective de patrimoniu, și care promovează și susțin exemple de punere în valoare a acestora.</p>
susținerea dialogului și/sau a mobilității culturale naționale și/sau internaționale	<p>prioritate ce vizează proiecte care își propun să introducă produsele culturale realizate într-un circuit mai larg, național, european sau mondial, inclusiv prin mobilitatea artiștilor, prin itinerarea proiectului, prin distribuirea publicațiilor rezultate, prin participarea în cadrul unor platforme profesionale, rețele etc.</p>

susținerea producției	<p>prioritate ce vizează proiecte care își propun să materializeze produse culturale noi, originale, cu particularitățile fiecărui domeniu de creație (teatru, muzică, dans, arte vizuale, literatură etc.).</p>
valorificarea patrimoniului cultural imaterial prin abordări interdisciplinare în context local și/sau internațional	<p>prioritate ce vizează proiecte care activează demersuri creative / de cercetare culturală capabile să genereze puncte de vedere originale și care pot mobiliza atenția publicului specializat față de propuneri culturale noi (ex. evenimente multimedia în situri arhitecturale, proiecte de educație pentru patrimoniul cultural imaterial, proiecte participative care explorează tradițiile comunitare locale, reconstituiri performative de evenimente istorice etc.).</p>
zone cu acces limitat la cultură	<p>zone urbane sau rurale cu infrastructură culturală precară (absența unor instituții precum teatrul, cinematograful, muzeul/casa memorială, bibliotecă, așezăminte culturale etc.), cu alocări bugetare pentru cultură mici, cu un consumul cultural redus și cu un sector cultural non-profit slab dezvoltat.</p>

Document actualizat în august 2022